

Strictly Confidential: (For Internal and Restricted use only)

Secondary School Examination-2020

Marking Scheme – KANNADA

(SUBJECT CODE : 015) (PAPER CODE : 13)

General Instructions: -

1. You are aware that evaluation is the most important process in the actual and correct assessment of the candidates. A small mistake in evaluation may lead to serious problems which may affect the future of the candidates, education system and teaching profession. To avoid mistakes, it is requested that before starting evaluation, you must read and understand the spot evaluation guidelines carefully. **Evaluation is a 10-12 days mission for all of us. Hence, it is necessary that you put in your best efforts in this process.**
2. Evaluation is to be done as per instructions provided in the Marking Scheme. It should not be done according to one's own interpretation or any other consideration. Marking Scheme should be strictly adhered to and religiously followed. **However, while evaluating, answers which are based on latest information or knowledge and/or are innovative, they may be assessed for their correctness otherwise and marks be awarded to them. In class-X, while evaluating two competency based questions, please try to understand given answer and even if reply is not from marking scheme but correct competency is enumerated by the candidate, marks should be awarded.**
3. The Head-Examiner must go through the first five answer books evaluated by each evaluator on the first day, to ensure that evaluation has been carried out as per the instructions given in the Marking Scheme. The remaining answer books meant for evaluation shall be given only after ensuring that there is no significant variation in the marking of individual evaluators.
4. Evaluators will mark(✓) wherever answer is correct. For wrong answer 'X' be marked. Evaluators will not put right kind of mark while evaluating which gives an impression that answer is correct and no marks are awarded. **This is most common mistake which evaluators are committing.**
5. If a question has parts, please award marks on the right-hand side for each part. Marks awarded for different parts of the question should then be totaled up and written in the left-hand margin and encircled. This may be followed strictly.
6. If a question does not have any parts, marks must be awarded in the left-hand margin and encircled. This may also be followed strictly.
7. If a student has attempted an extra question, answer of the question deserving more marks should be retained and the other answer scored out.
8. No marks to be deducted for the cumulative effect of an error. It should be penalized only once.
9. A full scale of marks **0-80** has to be used. Please do not hesitate to award full marks if the answer deserves it.
10. Every examiner has to necessarily do evaluation work for full working hours i.e. 8 hours every day and evaluate 20 answer books per day in main subjects and 25 answer books per day in other subjects (Details are given in Spot Guidelines).
11. Ensure that you do not make the following common types of errors committed by the Examiner in the past:-
 - Leaving answer or part thereof unassessed in an answer book.
 - Giving more marks for an answer than assigned to it.
 - Wrong totaling of marks awarded on a reply.
 - Wrong transfer of marks from the inside pages of the answer book to the title page.
 - Wrong question wise totaling on the title page.
 - Wrong totaling of marks of the two columns on the title page.
 - Wrong grand total.
 - Marks in words and figures not tallying.
 - Wrong transfer of marks from the answer book to online award list.

- Answers marked as correct, but marks not awarded. (Ensure that the right tick mark is correctly and clearly indicated. It should merely be a line. Same is with the X for incorrect answer.)
 - Half or a part of answer marked correct and the rest as wrong, but no marks awarded.
12. While evaluating the answer books if the answer is found to be totally incorrect, it should be marked as cross (X) and awarded zero (0)Marks.
 13. Any unassessed portion, non-carrying over of marks to the title page, or totaling error detected by the candidate shall damage the prestige of all the personnel engaged in the evaluation work as also of the Board. Hence, in order to uphold the prestige of all concerned, it is again reiterated that the instructions be followed meticulously and judiciously.
 14. The Examiners should acquaint themselves with the guidelines given in the Guidelines for spot Evaluation before starting the actual evaluation.
 15. Every Examiner shall also ensure that all the answers are evaluated, marks carried over to the title page, correctly totaled and written in figures and words.
 16. The Board permits candidates to obtain photocopy of the Answer Book on request in an RTI application and also separately as a part of the re-evaluation process on payment of the processing charges.

ಸಿ.ಬಿ.ಎಸ್.ಸಿ

2019-20 ರ ಅಂತಿಮ ಪರೀಕ್ಷೆ

ಉತ್ತರ ಸೂಚಿ (2019-20)

ವಿಷಯ : ಕನ್ನಡ ದ್ವಿತೀಯ ಭಾಷೆ (015)

ಒಟ್ಟು ಅಂಕಗಳು: 80

ತರಗತಿ : 10

ವಿಭಾಗ - ಎ (ವಾಚನ ಮತ್ತು ಗ್ರಹಿಕಾ ಕೌಶಲ): 12 ಅಂಕಗಳು				
I.	1.	ಈ ಕೆಳಗಿನ ಗದ್ಯಭಾಗವನ್ನು ಓದಿ ಅದರ ಕೆಳಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು:	6	
	(ಅ)	ಪುಟ್ಟರಾಜ ಗವಾಯಿಗಳು ಎಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು? ಪುಟ್ಟರಾಜರು ಹಾವೇರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹಾನಗಲ್ಲ ತಾಲೂಕಿನ ದೇವರ ಹೊಸಪೇಟೆಯಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು.	1	
	(ಆ)	ಪುಟ್ಟರಾಜರು ಅಂಧರಾಗಲು ಕಾರಣವೇನು? ಪುಟ್ಟರಾಜರು ಆರು ತಿಂಗಳ ಮಗುವಾಗಿದ್ದಾಗ ಕಣ್ಣುಬೇನೆ ಬಂದದ್ದರಿಂದ ಎರಡೂ ಕಣ್ಣುಗಳ ದೃಷ್ಟಿ ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಅಂಧರಾದರು.	1	
	(ಇ)	ಕಣ್ಣೀರಿಡುತ್ತಿದ್ದ ಬಾಲಕನನ್ನು ಚಂದ್ರಶೇಖರಯ್ಯನವರು ಯಾವ ರೀತಿ ಸಂತ್ರೈಸಿದರು? ಕಣ್ಣೀರು ಸುರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಪುಟ್ಟರಾಜನನ್ನು ಚಂದ್ರಶೇಖರಯ್ಯ ಅವರು ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡು "ಮಗು ಇಂದಿನಿಂದ ಇದು ನನ್ನ ಹಾರ್ಮೋನಿಯಂ ಅಲ್ಲ , ನಿನ್ನದು. ಇದು ನಿನ್ನ ಆಸ್ತಿ ಎಂದು ಸಂತ್ರೈಸಿದರು.	2	
	(ಈ)	ಪುಟ್ಟರಾಜ ಗವಾಯಿಗಳ ಸಾಧನೆಗೆ ಯಾವ ಅಂಶಗಳು ಕಾರಣವಾದವು? ಚಂದ್ರಶೇಖರಯ್ಯನವರ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಹಾಗೂ ಪುಟ್ಟರಾಜ ಗವಾಯಿಗಳ ಶ್ರದ್ಧೆ ಮತ್ತು ಆಸಕ್ತಿಗಳೇ ಸಾಧನೆಗೆ ಕಾರಣವಾದ ಅಂಶಗಳು.	2	
	2.	ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪದ್ಯಭಾಗವನ್ನು ಓದಿ ಅದರ ಕೆಳಗೆ ನೀಡಿರುವ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು:	6	
	(ಅ)	ಏನೇ ಜನರಿಗೆ ಮಾಡಿದ ಉಪಕಾರವೇನು? ಏನೆಯು ಎಷ್ಟೊಂದು ಜನರನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿದಿದೆ. ಅನೇಕ ಜನರ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಕಾರಣೀಭೂತವಾಗಿದೆ.	2	
	(ಆ)	ಏನೆಯು ಕೆಲವರನ್ನು ಕೃತಘ್ನರೆಂದು ಏಕೆ ಹೇಳಿದೆ? ಏನೆಯು ತನ್ನ ಮೆಟ್ಟಿಲೇರಿ ಹೋದ ನಂತರ ತನ್ನನ್ನೇ ತಳ್ಳಿ ನೂಕಿದ್ದರಿಂದ ಕೆಲವರನ್ನು ಕೃತಘ್ನರೆಂದು ಹೇಳಿದೆ.	1	
	(ಇ)	ಜನರು ಏನನ್ನು ಮರೆಯಬಾರದು? ಜನರು ತಮಗೆ ಉಪಕಾರ ಮಾಡಿದವರ ಋಣವನ್ನು ಮರೆಯಬಾರದು.	1	
	(ಈ)	ಜನರು ಏನನ್ನು ಅರಿಯಬೇಕು? ಜನರು ಸ್ನೇಹ, ಪ್ರೀತಿ, ಸದ್ಗುಣಗಳೆಂಬ ಬುನಾದಿಯೇ ಶಾಶ್ವತವೆಂಬುದನ್ನು ಅರಿಯಬೇಕು.	2	
ವಿಭಾಗ - ಬಿ (ಬರೆವಣಿಗೆ ಕೌಶಲ) :15ಅಂಕಗಳು				
II.		ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ 100 - 150 ಪದಗಳಿಗೆ ಮೀರದಂತೆ ಪ್ರಬಂಧ ಬರೆಯಿರಿ. (ಅ) ಅಕ್ಷರ ದಾಸೋಹದ ಮಹತ್ವ (ಆ) ಸ್ವಚ್ಛ ಭಾರತ ಅಭಿಯಾನ (ಇ) ಜಾತಿಯತೆ ದೇಶದ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಮಾರಕ	6	
		ಪೀಠಿಕೆ		1
		ವಿಷಯ ವಿವರಣೆ		3
		ಭಾಷಾಶೈಲಿ		1
		ಉಪಸಂಹಾರ		1

III.		ಪತ್ರಲೇಖನ.		
		ನಿಮ್ಮ ಶಾಲಾ ಗ್ರಂಥಾಲಯಕ್ಕೆ ಜ್ಞಾನಪೀಠ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪಡೆದ ಕನ್ನಡದ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ವಿ. ಪಿ. ಪಿ. ಮೂಲಕ ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಡುವಂತೆ ಕೋರಿ 'ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು, ಪುಸ್ತಕ ಮಾರಾಟ ವಿಭಾಗ, ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತು, ಚಾಮರಾಜಪೇಟೆ, ಬೆಂಗಳೂರು' ಇಲ್ಲಿಗೆ ಪತ್ರವನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ. ಅಥವಾ ದಿನಾಂಕ 25.02.2020 ರ ಪ್ರಜಾವಾಣಿ ದಿನಪತ್ರಿಕೆಯ ಜಾಹೀರಾತಿನ ಮೇರೆಗೆ 'ವಿವೇಕಾನಂದ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆ, ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿ ರಸ್ತೆ, ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು' - ಇಲ್ಲಿಯ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಿಗೆ ಸಂಗೀತ ಶಿಕ್ಷಕರ ಹುದ್ದೆಗಾಗಿ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.		5
		ಇಂದ	1/2	
		ಇವರಿಗೆ	1/2	
		ದಿನಾಂಕ, ಸ್ಥಳ	1/2	
		ಮಾನ್ಯರೆ, ವಿಷಯ	1/2+1/2	
		ವಿಷಯದ ಒಡಲು	2	
		ವಂದನೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಮುಕ್ತಾಯ- ತಮ್ಮ ವಿಶ್ವಾಸಿ, ಸಹಿ	1/2	
		ಸಂಗೀತ ಶಿಕ್ಷಕರ ಹುದ್ದೆಗೆ ಅರ್ಜಿ		
		ಇಂದ	1/2	
		ಇವರಿಗೆ	1/2	
		ದಿನಾಂಕ, ಸ್ಥಳ	1/2	
		ಮಾನ್ಯರೆ,	1/2	
		ವಿಷಯ, ಉಲ್ಲೇಖ	1/2	
		ಸ್ವ-ವಿವರ	2	
		ತಮ್ಮ ವಿಶ್ವಾಸಿ, ಸಹಿ	1/2	
IV.		ವರದಿ ತಯಾರಿಕೆ ನಿಮ್ಮ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ 'ಕನ್ನಡ ರಾಜ್ಯೋತ್ಸವ'ವನ್ನು ಆಚರಿಸಿದ ಸಮಾರಂಭವನ್ನು ಕುರಿತು ವರದಿಯನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.		4
		ಶೀರ್ಷಿಕೆ,	1/2	
		ದಿನಾಂಕ, ಸ್ಥಳ,	1/2+1/2	
		ವಿಷಯದ ಒಡಲು,	2	
		ವರದಿಗಾರರ ರುಜು	1/2	
		ವಿಭಾಗ - ಸಿ (ಅನ್ವಯಿಕ ವ್ಯಾಕರಣ) : 18 ಅಂಕಗಳು		
V.		ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಸೂಚನೆಗನುಸಾರವಾಗಿ ಉತ್ತರಿಸಿ.		
	1	ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪದಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸಿ ಬರೆದು ಸಂಧಿ ಹೆಸರಿಸಿ.		2
	(i)	ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ - ಒಮ್ಮೆ+ಒಮ್ಮೆ =ಲೋಪಸಂಧಿ	1/2+1/2	
	(ii)	ದಿಗ್ಮಂಡಲ - ದಿಕ್ + ಮಂಡಲ = ಜಶ್ವ ಸಂಧಿ ದಿಜ್ಯಂಡಲ = ದಿಕ್ + ಮಂಡಲ= ಅನುನಾಸಿಕ ಸಂಧಿ	1/2+1/2	
	2.	ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪದಗಳನ್ನು ವಿಗ್ರಹಿಸಿ, ಸಮಾಸ ಹೆಸರಿಸಿ.		2
	(i)	ಇನತನೂಜ- ಇನನ (ಸೂರ್ಯನ)ತನೂಜ(ಮಗ) ಯಾವನೋ ಅವನು - (ಕರ್ಣ) ಬಹುವ್ರೀಹಿ ಸಮಾಸ	1/2+1/2	
	(ii)	ಕಡೆಗಣ್ಣು -ಕಣ್ಣಿನ + ಕಡೆ(ಗೆ) - ಅಂಶೀ ಸಮಾಸ	1/2+1/2	
	3.	ಕೆಳಗಿನ ಪದ/ನುಡಿಗಟ್ಟುಗಳನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿರಿ.		2
	(i)	ನಿಟ್ಟಿಸಿ ನೋಡು (ಎವೆಯಿಕ್ಕದೆ ನೋಡು, ಗಮನವಿಟ್ಟು ನೋಡು) - ವಾಕ್ಯ ರಚನೆಯ ರೀತಿ,ಅರ್ಥವನ್ನು ನೋಡಿ ಅಂಕವನ್ನು ಕೊಡುವುದು.	1	
	(ii)	ಮೂಲೆಗೊತ್ತು (ತಳ್ಳಿಹಾಕು, ತಿರಸ್ಕರಿಸು)- ವಾಕ್ಯ ರಚನೆಯ ರೀತಿ,ಅರ್ಥವನ್ನು ನೋಡಿ	1	

		ಅಂಕವನ್ನು ಕೊಡುವುದು.		
4.		ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪದಗಳಿಗೆ ತತ್ಸಮ/ತದ್ಭವ ರೂಪ ಬರೆಯಿರಿ		
(i)		ತವಸಿ - ತಪಸ್ವಿ	1/2	1
(ii)		ವ್ಯಾಪಾರಿ - ಬೇಹಾರಿ	1/2	
5.		ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪದಗಳಿಗೆ ಸಮಾನಾರ್ಥಕ ಪದಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.		
(i)		ಪನ್ನಗ - ಹಾವು, ಸರ್ಪ, ಉರಗ	1/2	1
(ii)		ಹುಸಿ - ಸುಳ್ಳು, ಅನೃತ, ಮಿಥ್ಯ, ಅಸತ್ಯ, ಸಟೆ	1/2	
6.		ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪದಗಳಿಗೆ ವಿರುದ್ಧಾರ್ಥಕ ಪದಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.		
(i)		ಒಳಿತು - ಕೆಡುಕು	1/2	1
(ii)		ಸ್ವರ್ಗ - ನರಕ	1/2	
7.		ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪದಗಳ ಧಾತುರೂಪವನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.		
(i)		ಹಾಡುತ್ತಾರೆ - ಹಾಡು	1/2	1
(ii)		ಮಾಡಿದವು - ಮಾಡು	1/2	
8.		ಕೆಳಗಿನ ಗ್ರಾಮ್ಯ ಪದಗಳ ಗ್ರಾಂಥಿಕ ರೂಪ ಬರೆಯಿರಿ.		
(i)		ಮೈಮ್ಯಾಗ - ಮೈಮೇಲೆ, ಮೈಯ ಮೇಲೆ, ಮೈಯಿನ ಮೇಲೆ	1/2	1
(ii)		ಸಿಡಿಡ್ಡಾಂಗ - ಸಿಡಿದ ಹಾಗೆ	1/2	
9.		ಈ ಕೆಳಗಿನ ಹಳೆ/ಹೊಸ ಕನ್ನಡ ವಿಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿ.		
(i)		ಅರಸಂಗೆ - ಚತುರ್ಥಿ ವಿಭಕ್ತಿ	1/2	1
(ii)		ಬಳ್ಳಿಗಳನ್ನು - ದ್ವಿತೀಯಾ ವಿಭಕ್ತಿ	1/2	
10.		ಮೊದಲೆರಡು ಪದಗಳಿಗಿರುವ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಗಮನಿಸಿ, ಮೂರನೆಯ ಪದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪದವನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.		
(i)		ನಮೋನಮೋ: ದ್ವಿರುಕ್ತಿ: : ಹಾಡುಹಸೆ : ಜೋಡುನುಡಿ, ಜೋಡಿಪದ	1/2	1
(ii)		ನದಿ:ರೂಢನಾಮ : : ಭೀಮ: ಅಂಕಿತನಾಮ	1/2	
11.		ಈ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಭವಿಷ್ಯತ್ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಬದಲಾಯಿಸಿ.		
		“ಸಾವಿರಾರು ಪ್ರವಾಸಿಗರು ಈ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ ನೀಡುವರು.”	1	1
12.		ಈ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಕರ್ಮಣಿ ವಾಕ್ಯವನ್ನಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಿ.		
		ಬೆಳ್ಳಿಯ ರಥವು ಭಕ್ತರಿಂದ ಎಳೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಭಕ್ತರಿಂದ ಬೆಳ್ಳಿಯ ರಥವು ಎಳೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿತು.	1	1
13.		ಈ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಸಂಭವನಾರ್ಥಕ ರೂಪಕ್ಕೆ ಬದಲಾಯಿಸಿ.		
		“ನನ್ನ ತಂದೆಯು ನನಗೆ ಹೊಸ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ತಂದಾರು”/ತರಬಹುದು.	1	1
14.		ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಗಾದೆ ಮಾತನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.		
(i)		“ಮಾತೇ ಮುತ್ತು, ಮಾತೇ ಮೃತ್ಯು”		
(ii)		“ಕುಂಬಾರನಿಗೆ ವರುಷ, ದೊಣ್ಣೆಗೆ ನಿಮಿಷ”		
		ಗಾದೆಯ ಒಳಾರ್ಥ	1	2
		ವಿವರಣೆ	1	
		ವಿಭಾಗ - ಡಿ (ಪಠ್ಯಗಳ ಅಧ್ಯಯನ) : 35 ಅಂಕಗಳು		
VI.		ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ನಾಲ್ಕು ಉತ್ತರಗಳಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಆರಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.		
1.	(iii)	ಎಂಜಿನೀಯರ್ಸ್ ದಿನಾಚರಣೆ	1	

	2.	(ii) ಮನೆ ಮಂಚಮ್ಮ	1	10	
	3.	(i) ವೈದ್ಯಕೀಯ	1		
	4.	(iv) ಮದಲಿಂಗನ	1		
	5.	(ii) ಪುಣ್ಯಕೋಟಿ	1		
	6.	(i) ಎದೆ ತುಂಬಿ ಹಾಡಿದೆನು	1		
	7.	(ii) ರೂಪಕ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಚಕ್ರವರ್ತಿ	1		
	8.	(iv) ಉತ್ತರೀಯದಿಂದ	1		
	9.	(iii) ಪ್ರೀತಿಯ ಹಣತೆಯ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ	1		
	10.	(i) ವರುಣ ಲೋಕಕ್ಕೆ	1		
VII		ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಐದಾರು ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿರಿ.			
	1.	ಮುದುಕಿಯು ರಾಹಿಲನ ಬಳಿ ಯುದ್ಧದ ಬಗೆಗೆ ತಿರಸ್ಕಾರದಿಂದ ನುಡಿದ ಮಾತುಗಳಾವುವು? “ನೋಡಪ್ಪಾ, ನಾನು ಈ ಊರಿಗೆ ಬಂದು ಐವತ್ತು ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಆಗಿರಬಹುದು. ಮದುವೆಯಾಗಿ ನವ ವಧುವಾಗಿ ಈ ಊರನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದೆ. ಕೆಲವು ಕಾಲ ನೆಮ್ಮದಿಯಿಂದಲೇ ಇದ್ದೆವು. ಜಮೀನು ಆಸ್ತಿ ನಮಗೆ ಸಾಕಾಗುವಷ್ಟಿತ್ತು. ಈಗಲೂ ಇದೆಯೆನ್ನು, ಆದರೆ ನೆಮ್ಮದಿಯಿಂದ ಬದುಕಲು ಈ ಜನ ಬಿಡಬೇಕಲ್ಲ? ಯುದ್ಧವಂತೆ, ಯುದ್ಧ!” ಎಂದು ಮುದುಕಿಯು ಯುದ್ಧದ ಬಗೆಗೆ ತಿರಸ್ಕಾರದಿಂದ ನುಡಿದಳು.	3		
	2.	ಸಂದರ್ಭ ಸಹಿತ ಸ್ವಾರಸ್ಯವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.			
		<p>“ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾನೂನುಗಳ ಹರಿಕಾರ”</p> <p>ಆಯ್ಕೆ: ಈ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಡಿ ಎಸ್ ಜಯಪ್ಪಗೌಡ ಅವರು ರಚಿಸಿರುವ ‘ದಿವಾನ್ ಸರ್’ ಎಂಬ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರ ಕಾರ್ಯಸಾಧನೆಗಳು ‘ಎಂಬ ಕೃತಿಯಿಂದ ಆಯ್ದು ‘ಭಾಗ್ಯಶಿಲ್ಪಿಗಳು’ ಎಂಬ ಗದ್ಯಭಾಗದಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.</p> <p>ಸಂದರ್ಭ: ನಾಲ್ವಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಒಡೆಯರ್ ಕೊಡುಗೆಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಲೇಖಕರು ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಾಲ್ವಡಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಒಡೆಯರ್ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿ ಆಡಳಿತ ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣ ಮಾಡಿದರು. ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನವನ್ನು ಮಾದರಿ ಸಂಸ್ಥಾನವನ್ನಾಗಿ ರೂಪಿಸಿದರು. ‘ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾನೂನುಗಳ ಹರಿಕಾರ’ ಎಂದು ಹೆಸರಾದರು. ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಗೀತ, ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಒತ್ತು ನೀಡಿದರು ಎಂದು ಹೇಳುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ಮಾತು ಬಂದಿದೆ.</p> <p>ಸ್ವಾರಸ್ಯ: ಸ್ವತಃ ರಾಜರಾಗಿ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಬದಲಾಗಿ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ವಿಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ತಂದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿದ ಒಡೆಯರಿಗೆ ಈ ಬಿರುದು ನೀಡಿರುವುದು ಉಚಿತವಾಗಿದೆ.</p> <p>ಅಥವಾ</p> <p>“ಪ್ರಕೃತಿ ವಿಕೃತಿಯಾದ ಮನುಷ್ಯನಾಯುಷ್ಯಂ ಕುಂದುಗುಂ”</p> <p>ಆಯ್ಕೆ : ಈ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ದುರ್ಗಸಿಂಹ ಅವರು ರಚಿಸಿರುವ ‘ಕರ್ನಾಟಕ ಪಂಚತಂತ್ರ’ ಕೃತಿಯಿಂದ ಆಯ್ದು ‘ವೃಕ್ಷಸಾಕ್ಷಿ’ ಎಂಬ ಗದ್ಯಪಾಠದಿಂದ ಆರಿಸಲಾಗಿದೆ.</p> <p>ಸಂದರ್ಭ: ಮರದ ಪೊಟರೆಯೊಳಗೆ ಅಡಗಿದ್ದ ದುಷ್ಟಬುದ್ಧಿಯ ತಂದೆ ಪ್ರೇಮಮತಿಯು ಮತಿಗೆಟ್ಟು, ಧರ್ಮಹಾದಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು “ಧರ್ಮಬುದ್ಧಿಯೇ ಹೊನ್ನನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡನೆಂದು ಹೇಳುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ಮಾತು ಬಂದಿದೆ.</p> <p>ಸ್ವಾರಸ್ಯ: ಪಾಪಕರ್ಮನಾದ ದುಷ್ಟಬುದ್ಧಿಯ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ತಂದೆಯು ತೊಂದರೆಗೆ ಒಳಗಾದನು ಎಂಬುದನ್ನು ಮೇಲಿನ ಮಾತು ಸ್ವಾರಸ್ಯಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ.</p>	1/2+1/2	2	
	3.	ಕೃಷ್ಣನು ಆಮಿಷಗಳನ್ನು ಒಡ್ಡಿದಾಗ ಕರ್ಣನ ಮನದಲ್ಲಿ ಮೂಡಿದ ಭಾವನೆಗಳಾವುವು? ಕೃಷ್ಣನು ಆಮಿಷಗಳನ್ನು ಒಡ್ಡಿದಾಗ ಕರ್ಣನ ಕೊರಳಸೆರೆ ಹಿಗ್ಗಿದವು. ಕಂಬನಿಯು ರಭಸದಿಂದ ತುಂಬಿ ಬಂದು, ಕರ್ಣನು ದುಃಖಗೊಂಡು ಮನದೊಳಗೆ “ಅಯ್ಯೋ, ದುರ್ಯೋಧನನಿಗೆ ಕೇಡಾಯಿತು” ಎಂದನು. ಹರಿಯ ಹಗೆತನವು ಹೊಗೆ ತೋರದೆ ಸುಟ್ಟು ಹಾಕುವುದಲ್ಲದೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಹೋಗುವುದೇ? ಕೃಷ್ಣನು ತನ್ನ ವಂಶದ ರಹಸ್ಯವನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ಕೌರವೇಂದ್ರನನ್ನು ಕೊಂದನು” ಎಂದು ಮನದಲ್ಲಿ ನೊಂದುಕೊಂಡನು.	3	12	

4.	<p>ಸಂದರ್ಭ ಸಹಿತ ಸ್ವಾರಸ್ಯವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.</p>	3	
	<p>“ಸಾರ್ವಭೌಮರ ನೆತ್ತಿಯ ಕುಕ್ಕಿ” ಆಯ್ಕೆ : ಈ ಸಾಲನ್ನು ‘ಅಂಬಿಕಾತನಯದತ್ತ’ (ದ.ರಾ. ಬೇಂದ್ರೆ) ಅವರು ರಚಿಸಿರುವ ‘ಗರಿ’ ಕವನ ಸಂಕಲನದಿಂದ ಆಯ್ದು ‘ಹಕ್ಕಿ ಹಾರುತ್ತಿದೆ ನೋಡಿದಿರಾ’ ಎಂಬ ಪದ್ಯಭಾಗದಿಂದ ಆರಿಸಲಾಗಿದೆ.</p> <p>ಸಂದರ್ಭ: ಕಾಲವೆಂಬ ಹಕ್ಕಿಯು ರಾಜ್ಯ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಸಮೃದ್ಧಗೊಳಿಸಿ, ಮಂಡಲಗಿಂಡಲಗಳನ್ನು ತೇಲಿಸಿ ಮುಳುಗಿಸಿ ಹಾರುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ಮಾತು ಬಂದಿದೆ.</p> <p>ಸ್ವಾರಸ್ಯ : ಕವಿ ಕಾಲದ ನಡೆಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾ ರಾಜನೇ ಇರಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಮನುಷ್ಯನೇ ಇರಲಿ ಕಾಲದ ಮುಂದೆ ಎಲ್ಲರೂ ಸಮಾನರು. ನಾನೇ ಮೇಲು ಎಂದು ಮೆರೆದಾಡುವ ಸಾರ್ವಭೌಮರನ್ನು ಕೂಡ ಕಾಲವೆಂಬ ಹಕ್ಕಿ ಕುಕ್ಕಿ ನೆಲಸಮ ಮಾಡಬಲ್ಲದು. ಎಂಬುದನ್ನು ಸಾಂಕೇತಿಕವಾಗಿ ಈ ಮಾತು ಹೇಳುತ್ತದೆ.</p> <p>ಅಥವಾ “ಹಸುರಾದುದು ಕವಿಯಾತ್ಮಂ” ಆಯ್ಕೆ :- ಈ ಸಾಲನ್ನು ಕುವೆಂಪು ಅವರ ‘ಪಕ್ಷಿಕಾಶಿ’ ಎಂಬ ಕವನಸಂಕಲನದಿಂದ ಆಯ್ದು ‘ಹಸುರು’ ಎಂಬ ಪದ್ಯಭಾಗದಿಂದ ಆರಿಸಲಾಗಿದೆ.</p> <p>ಸಂದರ್ಭ:- ನವರಾತ್ರಿಯ ನವಧಾತ್ರಿಯ ಈ ಶ್ಯಾಮಲ ವರ್ಣದ ಕಡಲಿನಲ್ಲೂ ಕವಿಯ ಆತ್ಮವು ಹಸುರಾಯಿತು. ರಸಪಾನದಲ್ಲಿ ಮಿಂದಿತು ಎಂದು ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಿಸಿರುವ ಹಸುರಿನ ಬಗ್ಗೆ ವರ್ಣಿಸುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕವಿ ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಕುವೆಂಪು ಅವರ ಸ್ಥಳವಾದ ಮಲೆನಾಡಿನ ಕುಪ್ಪಳಿಯ ‘ಕವಿಶೈಲ’ದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗುಂಟಾದ ಸೌಂದರ್ಯಾನುಭವ. ಪ್ರಕೃತಿ, ಅಲ್ಲಿಯ ಹಸುರಿನೊಂದಿಗೆ ಕುವೆಂಪು ಹೊಂದಿದ್ದ ಸಮೀಪ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ</p> <p>ಸ್ವಾರಸ್ಯ:- ನವರಾತ್ರಿಯ ಕಪ್ಪು ಕಡಲಿನಲ್ಲೂ ಹಸುರನ್ನು ಕಾಣುವ ಕುವೆಂಪು ಅವರ ಕವಿಯಾತ್ಮದ ಪ್ರಕೃತಿಯ ರಸಾಸ್ವಾದನೆ ಇಲ್ಲಿ ಸ್ವಾರಸ್ಯಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಗೊಂಡಿದೆ.</p>	<p>1/2+1/2</p> <p>2</p> <p>1/2+1/2</p> <p>2</p>	
VIII.	<p>ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ 7-8 ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ.</p>	8	
1.	<p>ಶಾನುಭೋಗರನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿದ್ದು ಖರೀದಿ ಪುಸ್ತಕವೇ? ಹುಲಿಯ ಧರ್ಮವೇ? ಸಮರ್ಥನೆಯೊಂದಿಗೆ ವಿವರಿಸಿ.</p> <p>ಹುಲಿಗಳು ಹಿಂದಿನಿಂದ ಮೇಲೆ ಬೀಳುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಅರಿತಿದ್ದ ಶಾನುಭೋಗರು ಉಪಾಯವಾಗಿ ಹುಲಿಗೆ ಬೆನ್ನು ತಿರುಗಿಸಿ ನಡೆದು ನಡೆದು ದಣಿದರು. ಆ ವಿಪತ್ತಿನ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ನೆನಪಾದದ್ದು ಅವರ ಬಳಿಯಿದ್ದ ಖರೀದಿ ಪುಸ್ತಕ. ಅದು ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಅವರ ಬಳಿಯಿದ್ದ ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ತ್ರ. ಖರೀದಿ ಪುಸ್ತಕ ಹುಲಿಯ ಮುಖಕ್ಕೆ ಬಡಿದಾಗ ಏನಾಯಿತೆಂದು ಅರಿಯಲು ಅರೆ ನಿಮಿಷ ಹಿಡಿಯಿತು. ಅದನ್ನೇ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ಓಡಿದ ಅವರು ಕಲ್ಲು ಎಡವಿ ಬಿದ್ದು ಮೂರ್ಛೆ ಹೋದರು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ರೈತರ ಮಾತಿನ ಶಬ್ದ ಕೇಳಿ ಹುಲಿ ಪಲಾಯನ ಮಾಡಿತು. ಅವರಿಗೆ ಆ ಅರೆನಿಮಿಷದ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಪ್ರಾಣವನ್ನು ಕಾಪಾಡಿದ ಖರೀದಿ ಪುಸ್ತಕದ ಮೇಲೆ ಅವರಿಗೆ ಕೃತಜ್ಞತಾ ಭಾವವಿದೆ. ಖರೀದಿ ಪುಸ್ತಕವೇ ತಮ್ಮ ಜೀವ ಉಳಿಸಿತು ಎಂಬುದು ಅವರ ನಂಬಿಕೆ. ಆದರೆ ನಿಜವಾಗಿ ನೋಡಿದರೆ ಶಾನುಭೋಗರು ಉಳಿದದ್ದು ಖರೀದಿ ಪುಸ್ತಕದಿಂದಲ್ಲ. ಹುಲಿಯ ಧರ್ಮಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ. ಏಕೆಂದರೆ ಭರತಖಂಡದ ಹುಲಿಗಳು ಹಿಂದಿನಿಂದ ದಾಳಿಮಾಡಿ ಕೊಲ್ಲದಿರುವ ಧರ್ಮಶ್ರದ್ಧೆಯ ಗುಣವನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ. ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಹುಲಿ ಯಾವಾಗಲೋ ಶಾನುಭೋಗರನ್ನು ಕೊಲ್ಲಬಹುದಿತ್ತು. ಆದರೆ ಹುಲಿಯ ಧರ್ಮಶ್ರದ್ಧೆಯೇ ಶಾನುಭೋಗರು ಹುಲಿಯಿಂದ ಪಾರಾಗಲು ಕಾರಣವಾಯಿತು ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು.</p> <p>ಅಥವಾ ಶಬರಿಯ ಚಿಂತೆ ಹಿಂಗಿ ಹೋದ ಸಂದರ್ಭದ ಸ್ವಾರಸ್ಯವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ. ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣರನ್ನು ಕಂಡು ಶಬರಿ ಹಿಗ್ಗಿ ಮನದಲ್ಲಿ ಸಂತಸವನ್ನು ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ.</p>	4	

	<p>ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣರಿಗೆ ರುಚಿಕರ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ನೀಡಿ ಸತ್ಕರಿಸುತ್ತಾಳೆ. ರಾಮನನ್ನು ಕಂಡ ತಾನು ಪರಮಸುಖಿಯೆಂದು ನರ್ತಿಸುತ್ತಾಳೆ. ರಾಮನೂ ಕೂಡ “ನಿನ್ನ ಆದರದಿಂದ ನಾವು ಸುಖಿ, ನಿನಗೆ ನಾವು ಋಣಿ” ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ. ಶಬರಿಯು ಕಣ್ಣೀರು ತುಂಬಿಕೊಂಡು “ನನ್ನ ಜಾಡನ್ನು ಹಿಡಿದು ಬಂದು ಸಂತಸ ನೀಡಿದಿರಿ, ಹಸಿವು ತೃಪ್ತೆ ಹಿಂಗಿತೇ? ನಾನೊಬ್ಬಳು ಬಡವಿ, ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಮರುಕ ತೋರಿದಿರಾ?” ಎನ್ನುತ್ತಾಳೆ. ಶ್ರೀರಾಮನು “ನಿನ್ನ ಆತಿಥ್ಯದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಕೊರತೆಯಿಲ್ಲ, ನಮ್ಮ ಅರಮನೆಗಿಂತ ನಿನ್ನ ಆಶ್ರಮವೇ ಚೆಂದ, ನಿನ್ನ ಮನೆಯೇ ನಮ್ಮ ಮನೆ, ನೀನೇ ತಾಯಿಯಂತೆ” ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ.</p> <p>ಶಬರಿಯು “ನಿನ್ನ ರೂಪದಂತೆ ನಿನ್ನ ಮಾತು ಸುಂದರ ಹಾಗೂ ಉದಾರ. ನಾನು ಧನ್ಯಳಾದೆ. ಸಿದ್ಧ ಮಾತಂಗರ ವರ ನನಗೆ ಫಲಿಸಿತು. ನಿಮ್ಮನ್ನು ಕಂಡು ಪುಣ್ಯವು ತುಂಬಿತು. ಗುರುಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ ಪುಣ್ಯ ನನಗೆ ಇಂದು ಸೇರಿತು. ನನ್ನ ಚಿಂತೆಯೆಲ್ಲ ಹಿಂಗಿ ಹೋಯಿತು” ಎನ್ನುತ್ತಾಳೆ. ಶ್ರೀರಾಮನು ಗುರುಗಳ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಬಲ್ಲನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತ. “ದುಃಖವನ್ನು ಮರೆಸಿ, ಶಾಂತಿ ನೀಡುವ ಈ ವನದಲ್ಲಿ ನೀನು ಶುದ್ಧ ಪ್ರೇಮಮೂರ್ತಿ ಯಾಗಿದ್ದೀಯೆ. ಈ ದಿನ ನಮಗೆ ಸುದಿನ” ಎಂದು ಶಬರಿಯನ್ನು ಬಾಯಿ ತುಂಬ ಹೊಗಳುತ್ತಾನೆ.</p>		
2.	<p>ಹಲಗಲಿ ಬೇಡರು ಬ್ರಿಟಿಷರ ವಿರುದ್ಧ ಶೌರ್ಯವನ್ನು ಹೇಗೆ ಮೆರೆದರು?ಅದರ ಪರಿಣಾಮವೇನಾಯಿತು?</p> <p>ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕಾಗಿ ಬಂದ ಬ್ರಿಟಿಷರು 1857ರ ಸಿಪಾಯಿದಂಗೆ ಅಥವಾ ಭಾರತದ ಪ್ರಥಮ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಂಗ್ರಾಮದ ನಂತರ ನಿಶ್ಚಸ್ತಿಕರಣದ ಹುಕುಮನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದರು. ಈ ಶಾಸನದ ಪ್ರಕಾರ ಸರ್ಕಾರದ ಅನುಮತಿಯಿರದೆ ಭಾರತೀಯರು ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಹೊಂದುವಂತಿರಲಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ತಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ಆಯುಧಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದಾಗಿತ್ತು. ಈ ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ದಂಗೆಗಳಾದವು. ಹಲಗಲಿ ಬೇಡರಿಗೆ ಆಯುಧಗಳೇ ಜೀವವಾಗಿತ್ತು. ಆಯುಧಗಳನ್ನು ಮರಳಿಸಲು ಒಪ್ಪದ ಹಲಗಲಿ ಬೇಡರಾದ ಹನುಮ, ಬಾಲ, ಜಡಗ, ರಾಮ ಇವರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಹಲಗಲಿಯ ಜನರು ಸರ್ಕಾರದ ವಿರುದ್ಧ ದಂಗೆ ಎದ್ದರು. ಸಿಪಾಯಿಗಳ ಕೆನ್ನೆಗೆ ಬಾರಿಸಿದರು. ಬೇಡರ ಮನವೊಲಿಸಲು ಬಂದ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನೇ ಕೊಂದು ಹಾಕಿದರು.</p> <p>ಕ್ರೋಧಗೊಂಡ ಕಾರಾ ಸಾಹೇಬನ ಆದೇಶದಂತೆ ಕಂಪನಿಯ ದಂಡು ಬೇಡರನ್ನು ಕಂಡಕಂಡಲ್ಲಿ ಬೇಟೆಯಾಡಿತು. ಗುಂಡಿನ ಮಳೆ ಸುರಿಸಿತು. ಹನುಮ, ಬಾಲ, ಜಡಗ, ರಾಮ ಮಾಡಿದ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ವಿಫಲವಾದವು. ನಿರ್ದಯವಾಗಿ ಅವರನ್ನು ಸಾಯಿಸಲಾಯಿತು. ರಕ್ತದ ಕೋಡಿ ಹರಿಯಿತು. ಕೊಡಲಿ, ಕೋರೆ, ಕಬ್ಬಿಣ, ಮೊಸರು, ಬೆಣ್ಣೆ, ಹಾಲು, ಉಪ್ಪು, ಎಣ್ಣೆ, ಅರಿಸಿನ, ಜೀರಿಗೆ, ಅಕ್ಕಿ, ಸಕ್ಕರೆ, ಬೆಲ್ಲ, ಚಿರಗಿ, ಮಂಗಳಸೂತ್ರ, ಬೀಸುವ ಕಲ್ಲು ಎಲ್ಲಾ ವಸ್ತುಗಳು ಹಾಳಾಗಿ ಹೋದವು. ಬ್ರಿಟಿಷರು ಊರಿಗೆ ಕೊಳ್ಳಿ ಇಟ್ಟು ಬಂದಿ ಮಾಡಿದರು. ಹಲಗಲಿ ಸುಟ್ಟು ಗುರುತು ಉಳಿಯಲಾರದಷ್ಟು ಹಾಳಾಗಿ ಹೋಯಿತು.</p> <p style="text-align: center;">ಅಥವಾ</p> <p>ಲವನು ಯಜ್ಞಾಶ್ವವನ್ನು ಕಟ್ಟಲು ಕಾರಣವೇನು?</p> <p>ಶ್ರೀರಾಮನು ಮಹರ್ಷಿಗಳ ಆದೇಶದಂತೆ ಅಶ್ವಮೇಧಯಾಗವನ್ನು ಕೈಗೊಂಡು, ಶತ್ರುಘ್ನನ ಬೆಂಗಾವಲಿನಲ್ಲಿ ಯಜ್ಞಾಶ್ವವನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದನು. ರಾಮನ ಆಜ್ಞೆಯಂತೆ ಹೊರಟ ಯಜ್ಞಾಶ್ವವನ್ನು ಭುಜಬಲ ಪರಾಕ್ರಮಿಗಳಾದ ರಾಜರುಗಳು ತಡೆಯಲು ಹೆದರಿ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಮುಂದೆ ಹೋಗಲು ಬಿಟ್ಟರು. ಹೀಗೆ ಯಜ್ಞಾಶ್ವವು ಭೂಮಿಯಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಸಂಚರಿಸುತ್ತ ವಾಲ್ಮೀಕಿಯ ಆಶ್ರಮದ ತೋಟದ ಹಸುರಾದ ಹುಲ್ಲನ್ನು ತಿನ್ನಲು ಒಳಹೊಕ್ಕಿತು. ಆಗ ಇದನ್ನು ಕಂಡ ಲವನು “ಇದು ಯಾವ ಕಡೆಯ ಕುದುರೆ? ಹೂತೋಟವನ್ನು ಹೊಕ್ಕು, ನುಗ್ಗುನುರಿಯಾಗುವಂತೆ ತುಳಿದಿದೆ.” ಎಂದು ಕುದುರೆಯ ಕಡೆಗೆ ಬಂದು ನೋಡಿದನು. ಯಜ್ಞಾಶ್ವದ ಹಣೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ “ಭೂಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಕೌಸಲ್ಯೆಯ ಮಗನಾದ ರಾಮನು ಒಬ್ಬನೇ ವೀರನು, ಇದು ಅವನ ಯಜ್ಞದ ಕುದುರೆ, ಇದನ್ನು ತಡೆಯುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವುಳ್ಳವರು ಯಾರೇ ಆದರು ತಡೆಯಲಿ” ಎಂದು ಬರೆಯಲಾಗಿತ್ತು. ಇದನ್ನು ಓದಿದ ಲವನು ಕೋಪಗೊಂಡು ಅವನ “ಅಹಂಕಾರವನ್ನು ಬಿಡಿಸದಿದ್ದರೆ ತನ್ನ ತಾಯಿಯನ್ನು ಜನರು ಬಂಜೆ ಎನ್ನದಿರುವರೇ, ನನ್ನ ಈ ತೋಳುಗಳು ಏತಕೆ?” ಎಂದು ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಂಡು, ಯಜ್ಞಾಶ್ವವನ್ನು ತನ್ನ ಉತ್ತರೀಯದಿಂದ ಕಟ್ಟಿಹಾಕಿದನು.</p>	4	

		(ಪಠ್ಯಪೋಷಕ ಅಧ್ಯಯನ): 05 ಅಂಕಗಳು		
IX.		ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಒಂದೆರಡು ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ.		
	1.	ವಿವೇಕಾನಂದರನ್ನು 'ಮಾನವತಾ ಮಿತ್ರ' ಎಂದು ಕರೆದವರಾರು? ಕುವೆಂಪುರವರು ವಿವೇಕಾನಂದರನ್ನು 'ಮಾನವತಾ ಮಿತ್ರ' ಎಂದು ಕರೆದರು.	1	5
	2.	ಪುಟ್ಟ ಪೋರಿ ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ? ಪುಟ್ಟ ಪೋರಿ ಮನೆಯೊಳಗೆ ಮುಸುರೆ ತಿಕ್ಕುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ.	1	
	3.	ಭಗತ್‌ಸಿಂಗ್ ತನ್ನ ಸಹೋದರಿಗೆ ಮಣ್ಣು ಯಾವುದರ ಪ್ರತೀಕ ಎಂದು ತೋರಿಸುತ್ತಾನೆ? ಭಗತ್‌ಸಿಂಗ್ ತನ್ನ ಸಹೋದರಿಗೆ ಮಣ್ಣು ತ್ಯಾಗದ ಪ್ರತೀಕ ಎಂದು ತೋರಿಸುತ್ತಾನೆ.	1	
	4.	ಮೃಗದ ಬಗೆಗೆ ಸುಂದರಿಯ ಮನ ಏಕೆ ಕರಗುತ್ತಿತ್ತು? ಮೃಗದ ಕಾಳಜಿಯನ್ನು ನೆನೆದು ಸುಂದರಿಯ ಮನ ಕರಗುತ್ತಿತ್ತು.	1	
	5.	ಹೊಲದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಉತ್ತರಾಣಿ ಹೇಗೆ ತೊಂದರೆ ಕೊಡುತ್ತದೆ? ಹೊಲದ ಬದುವಿನಲ್ಲಿರುವ ಹೋಗುವವರ ಮುಂಜೆರಗನ್ನು ಹಿಡಿದೆಳೆದು ತೊಂದರೆ ಕೊಡುತ್ತದೆ.	1	